

Grondwater in West-Vlaanderen

WATERBELEID Al drie zomers lang leidt de onbeschikbaarheid van water tot grote kopzorgen bij heel wat van onze land- en tuinbouwers. In tegenstelling tot andere Vlaamse regio's gebruiken wij voor beregning en drinkwater voor vee vooral oppervlaktewater uit vijvers, poelen (steeds meer buffers), beken en (polder) waterlopen. Enig inzicht in onze grondwaterstanden is belangrijk. West-Vlaanderen is op dat vlak de meest arme provincie inzake watervoorraden. In de ondergrond ontbreken immers dikke zandlagen en zijn er diverse grote kleilagen aanwezig.

Ondiep of freatisch grondwater meten

De peilputten die dienen als indicator voor de grondwaterstanden bevinden zich in de ondiepe grondwaterlaag, ook wel 'freatisch grondwater' genoemd. Het niveau van de waterstand in deze laag wordt bepaald door insijpelend hemelwater en varieert dus met de seizoenen en weersomstandigheden. Onder de ondiepe grondwaterlaag bevindt zich doorgaans een moeilijk doorlaatbare

(klei)laag, met daaronder een laag met diep grondwater, ook wel 'gespannen grondlaag' genoemd. Die wordt heel moeilijk en traag aangevuld en is beperkt door de recent gevallen neerslag. Van 100% neerslag gaat 50% naar verdamping, 25% stroomt af en 25% infiltrteert, maar daarvan zorgt slechts 10% voor de aanvulling van het grondwater.

Grondwaterlagen

In West-Vlaanderen zijn er vijf belangrijke grondwaterlagen met diverse dieptes. Drie ervan – kwartair dek, Paniseli-aan zand en Ieperiaan – worden beschouwd als ondiep/freatisch grondwater. Het Landeniaan en de (Paleozoïsche) Sokkel zijn diepe grondwaterlagen. De Sokkel is in tegenstelling tot de andere lagen geen zand, maar rots. Elke waterlaag heeft zijn eigen kwaliteit. De chemische samenstelling (natrium en fluor) van het West-Vlaamse grondwater voldoet meestal niet aan de drinkwater-normen. De ondiepe waterlagen zijn gevoelig voor bemesting, fytogebruik of calamiteiten (tot circa 40 m).

Grondwaterstandindicator

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) biedt een publieke grondwaterstandindicator aan via Data Ondergrond Vlaanderen (DOV). Die geeft een simulatie van de huidige grondwaterstand ten opzichte van het verleden, afhankelijk van het meetmoment (zie onderstaand stuk 'Indicator P10'). De meetplaatsen zijn zo geselecteerd dat de grondwaterstand zo min mogelijk beïnvloed wordt door waterwinning, drainage of andere menselijke ingrepen.

Via de zoekterm 'grondwaterindicator' op het internet of onderstaande link kom je op de juiste website. Door te klikken op een symbool worden de detailgegevens getoond. Via de grafiekweergave krijg je dan het afgelopen waterjaar (1 april tot 31 maart) te zien. Dat was in februari nog vrij goed, maar in maart alweer zeer laag. De situatie begin februari 2021 was vergelijkbaar met die in maart 2020. De situatie in maart 2021 was ongeveer gelijk aan die in april 2020. ■

Hans Mommerency, provinciaal secretaris
hans.mommerency@boerenbond.be

i www.vmm.be, achtereenvolgens doorklikken op 'Meetresultaten', 'Grondwaterstandindicator', 'Grondwaterstand in DOV-verkenner'

Indicator P10

De indicator P10 betekent dat 10% van de metingen van die dag lager waren dan de huidige meting. Op die manier vergelijkt men zowel het tijdstip als de historie (30 jaar) van de meting.

< P10 = zeer laag grondwater = deze lage meting komt slechts op 1 van de 10 metingen voor.

P10 < P30 = laag grondwater = tussen 1 tot 3 vroegere metingen gaven een lagere waterstand.

